

פוריות בדוח רפואת העדר

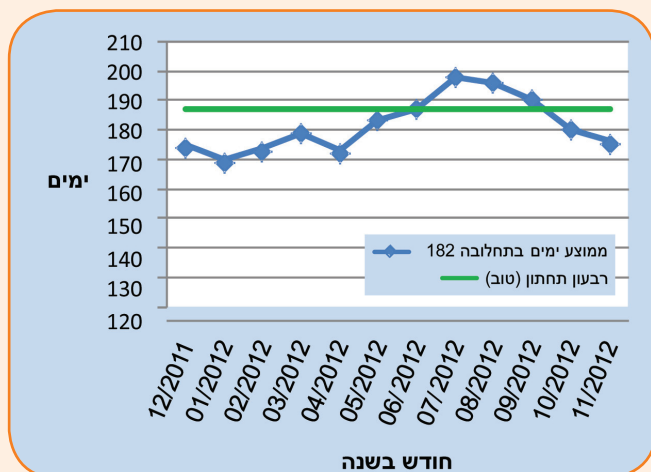
הפוריות היא הקטר המניע את הרפת - דוח רפואת העדר מציג את תוצאות הפוריות במשק בצורה מספרית וגרפית, ובנוסף להצגת נתוני הפוריות בצורה תיאורית, הדוח גם מנתח את הסיבות לפגיעה בפוריות, וכך ממקד אותנו בנקודות העיקריות הדורשות שיפור - ברשימה זו אתאר בקצרה את פרק הפוריות בדוח רפואת העדר

נתוני הפוריות מוצגים גם בצורה גרפית של ההתעברות בתחלובות השונות כפונקציה של מרחק מההמלטה:

באופן תאורטי, אם כל הפרות היו מתעברות לאחר 90 ימים, ואף אחת לא הייתה מפילה, היה אחוז הפרות ההרות עומד על 75%, בפועל משקים טובים מגיעים ל-55% ואף למעלה מזה (ראה איור 1).

מדד נוסף, בעל חשיבות כלכלית גדולה, הוא מספר ימים ממוצע בתחלובה. מספר נמוך של ימים בתחלובה יביא לתנובת חלב גבוהה יותר, ניצולת מזון טובה יותר, וסיכון נמוך יותר ליציאה.

איור 2. מספר ימים ממוצע בתחלובה

באיור 2. ניתן לראות גם את הערך, מספר הימים בתחלובה, וגם את מידת השינוי לאורך השנה ומכאן, להסיק על העונתיות של המשק.

2. החלק השני של ניתוח הפוריות הוא ניתוח סיבתי: בוחן אלו גורמים השפיעו על מדדי פוריות נבחרים. למשל, מה השפיע על התעברות מהזרעה ראשונה? מה גרם לחוסר תאנה? בניגוד לחלק התיאורי, חלק זה מנתח את הנתונים תוך שימוש במודלים סטטיסטיים רב גורמיים. מכיוון שהתעברות היא תוצאה מורכבת המושפעת מגורמים רבים ושונים, כמו למשל עונת השנה, מצב גופני, תנובת חלב ועוד. המודל הרב גורמי בוחן את כל הגורמים המשפיעים ונותן לכל גורם את המשקל היחסי שלו, תוך נטרול שאר

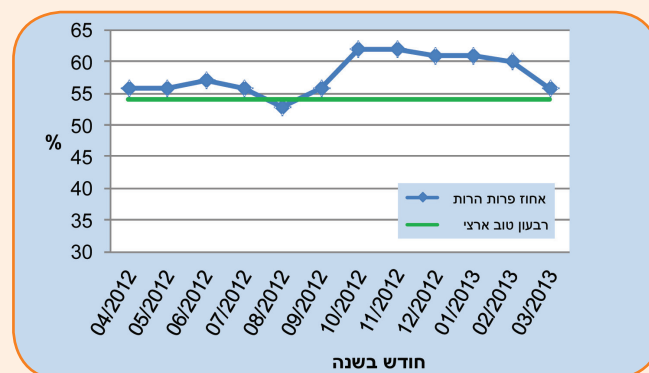
תקופת הניתוח: ניתוח הפוריות נעשה להמלטות בתקופה שבין שישה לשמונה-עשר חודשים לפני מועד הוצאת הדוח, בניגוד לאירועי ההמלטה ושקילות החלב שמנותחים באופן מיידי. זאת על מנת לאפשר תקופה משמעותית לאחר ההמלטה, שבה הפרות יוכלו להתעבר, ואם לא התעברו, נוכל להגדיר אותן כקשות התעברות, ולנתח את הסיבות לאי-ההתעברות.

מספר נמוך של ימים בתחלובה יביא לתנובת חלב גבוהה יותר, ניצולת מזון טובה יותר, וסיכון נמוך יותר ליציאה

אופן הניתוח: ניתוח הפוריות בדוח רפואת העדר נעשה בשני אופנים: הראשון תיאורי - מציג נתונים מתקופת הניתוח כפי שהם: למשל מספר ימי הריק הממוצע, אחוז הפרות ההרות בעדר וכיו"ב. חלק מהנתונים ניתן למצוא גם בתכנת הנעה בדוחות ניהול העדר. ניתן להסתכל על סיכום הפוריות התיאורי כנחלק לשני חלקים:

1. מדדים המעידים על פוריות טובה, אולם אינם כלכליים במישרין, למשל אחוז התעברות בהזרעה ראשונה, אחוז הפרות הריקות ב-150 ימים וכיו"ב. מאידך, ישנם מספר נתוני פוריות שניתן לתרגם אותם לתרומה כלכלית, באופן כמעט ישיר: כמו אחוז הפרות ההרות בעדר, מספר ימי הריק, ועוד.

איור 1. אחוז הפרות ההרות

תוצאות מובהקות סטטיסטית. בגלל המגבלות המתמטיות של המובהקות הסטטיסטית ברפת המסחרית, יש להבין את המגבלות, ולהתייחס בזהירות בעת קבלת החלטות ממשקיות. המובהקות הסטטיסטית אינה בהכרח קריטריון מרכזי להתייחסות, יש לבחון כל ממצא לאור המצב בפועל. ייתכן ממצא חשוב שלא יהיה בעל מובהקות סטטיסטית. דוגמה: במודל להלן ניתן לראות שפרות שסבלו מדלקת רחם סבלו, בהמשך, גם מחוסר תאנה פי 2.7 בהשוואה לפרות ללא דלקת רחם. להמלטות קיץ לעומת זאת, לא נמצאה השפעה במשך זה בשנה הנבדקת.

גורמים שונים לחוסר תאנה

בוגרות משתנים	יחס צולב	רווח בר סמך 90%	
		עליון	תחתון
המלטות קיץ			
כן			
לא	1		
דלקת רחם			
כן	2.7	1.4	5.2
לא	1		

לסיכום

דוח רפואת העדר מציג את תוצאות הפוריות במשך בצורה מספרית וגרפית, ובנוסף להצגת נתוני הפוריות בצורה תיאורית הדוח גם מנתח את הסיבות לפגיעה בפוריות, וכך ממקד אותנו בנקודות העיקריות הדורשות שיפור. ■

הגורמים.

לדוגמה: בבחינה של התעברות הזרעה ראשונה, נבחן מה הייתה התרומה של הקיץ, בנטרול שאר הגורמים. התרומה של שיא חלב גבוה, בנטרול שאר הגורמים וכו'.

טכניקה זו מאפשרת זיהוי ובידוד של הגורמים הספציפיים המביאים לתוצאה כלשהי. המודל הסטטיסטי הוא בעצם יישום של הידע התיאורטי הקיים לגבי גורמים שיכולים להשפיע על הפוריות ובחינה שלהם, הלכה למעשה במשך.

המודלים: הניתוח הסיבתי בוחן שלושה נושאים:

- הגורמים שהשפיעו על חוסר תאנה
- הגורמים שהשפיעו על התעברות הזרעה ראשונה
- הגורמים שהשפיעו על הסיכון (הסיכוי) להתעבר עד 180 ימים בתחלובה
- כל מודל בוחן את ההשפעה של הגורמים הבאים על הנושא הנבחן:
 - מצב גופני בהמלטה.
 - מצב גופני בייבוש.
 - דלקת רחם.
 - קטוזיס.
 - המלטות קיץ.
 - יחס שומן לחלבון בשקילה ראשונה.
 - שיא חלב (ק"ג).
 - אורך תקופת היובש.
 - שינוי מצב גופני ביובש.
 - חוסר תאנה.

בנוסף למידת ההשפעה, המודל מציג גם את מידת המובהקות הסטטיסטית של הממצא. ככל שמספר הפרות ברפת קטן יותר, יהיה קשה יותר לקבל

אנחנו הכנס
הבאיק ארכוש אל
הכנס האנוני - יוצר
איחואים אכנס פורה
להאזין האובי צבורים
אל היוצר כל השנה
הבקר והחלב
בוטאון האאצור אצאי בקר בוטאון
הציון האקצורי אל הצד
www.intwater.com מדיה ומידע בע"מ **שנא**